

Mecanismul Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane

Acronime și abrevieri

ANITP	Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane
ANPDCA	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
ANPIS/AJPIS	Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială/Agenții județene pentru plăți și inspecție socială
BCCO	Brigada de Combatere a Criminalității Organizate
CR ANITP	Centrul Regional al ANITP
DCCO	Direcția de Combatere a Criminalității Organizate
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DRP	Departamentul pentru Români de Pretutindeni
IGI	Inspectoratul General pentru Imigrări
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
IM	Inspecția Muncii
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MNIR	Mecanismul Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONG	Organizație neguvernamentală
SIMEV	Sistem Integrat de Monitorizare și Evaluare a Victimelor
SCCO	Serviciul de Combatere a Criminalității Organizate
TRM	Mecanismul Trans-Național de Identificare și Referire a Victimelor Traficului de Persoane

Preambul/context

Una dintre trăsăturile fenomenului de trafic de persoane rezidă din cumulul unor acțiuni întreprinse prin anumite mijloace, fiecare dintre acestea, la rândul lor, putând constitui infracțiuni distincte, având ca scop exploatarea uneia sau mai multor persoane. Adăugând acestui model infracțional și o multitudine de vulnerabilități individuale, sociale, economice sau de altă natură, ne aflăm în fața unei provocări aparte chiar și pentru specialiștii din domeniu. De aceea, succesul și eficiența prevenirii și combaterii acestui tip de criminalitate, adeseori în contextul acțiunilor grupurilor sau rețelelor de crimă organizată, naționale și internaționale, sunt date de rigoarea orientării răspunsului antitrafic, fie cel din plan judiciar fie cel din planul protecției și asistenței victimelor traficului de persoane.

Repererele necesare orientării profesioniștilor din domeniu, a celor care prin natura atribuțiilor și responsabilităților pot contribui la reducerea fenomenului și a publicului larg au nevoie să fie sistematizate și etapizate pentru a distinge între subtilitățile acestor tipuri de infracțiuni contra persoanei.

În acest scop, trebuie valorificate simultan atât o perspectivă legală, respectiv felul în care legea definește și sancționează o asemenea faptă, cât și o perspectivă umanistă, așa-numita perspectivă victimologică. Aceasta din urmă ia în considerare atât cauzele favorizante, cât și efectele pe care le suferă persoanele afectate prin exploatare în contextul traficului.

Un astfel de proces de evaluare este, după cum arătam, unul sinergic, niciuna dintre perspective neputând fi ignorată, nici în procesul de colectare a probelor și în scopul înlăturării justiției, nici în procesul de recuperare și reintegrare a victimelor infracțiunilor ce se circumscriu acestui fenomen. După cum este evident, multidisciplinaritatea unui astfel de angajament nu poate fi gestionată de o singură persoană, instituție sau organizație și, de aceea, intervenția comună și colaborativă a acestora este condiția sine qua non pentru asigurarea unui răspuns adecvat de care să beneficieze individul, dar și societatea, prin creșterea nivelului de siguranță și ordine publică.

De la această înțelegere unanimă a pornit și inițiativa de revizuire a cadrului de reglementare a Mecanismului Național de Identificare și Referire a victimelor traficului de persoane (MNIR) adoptat cu mai bine de un deceniu în urmă. Astfel, inițiativei i s-au alăturat nu doar instituțiile statului cu atribuții în domeniu, dar și organizații interguvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în prevenirea traficului și asistența victimelor acestuia, fiecare asumând-și un rol activ inclusiv în implementarea ulterioară a acestuia.

Totodată, voința, inclusiv politică, de a asigura o sustenabilitate solidă a capacității la nivel național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane a condus la promovarea adoptării MNIR printr-o hotărâre a Guvernului.

În noua sa structură, și cu instrumentele de lucru pe care le promovează, MNIR este complementar ansamblului de reglementări din domeniul penal și cel al asistenței și protecției victimelor sprijinind intervenția celor care îl vor aplica în activitatea curentă.

CAPITOLUL 1 Termeni și definiții

Traficul de persoane

În conformitate cu art. 210 din Codul penal român, existența infracțiunii de trafic de persoane presupune îndeplinirea concomitentă a 3 categorii de condiții, după cum urmează:

Acțiunea: recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unei persoane, caz în care pot fi realizate una sau mai multe acțiuni;

Mijlocul: prin constrângere, răpire, inducere în eroare sau abuz de autoritate, profitând de imposibilitatea de a se apăra sau de a-și exprima voința ori de starea de vădită vulnerabilitate a acelei persoane; prin oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase în schimbul consimțământului persoanei care are autoritate asupra acelei persoane;

Scopul: exploatarea persoanei.

În lipsa existenței oricăreia dintre aceste categorii de condiții, fapta nu poate fi considerată infracțiunea de trafic de persoane.

Traficul de minori

Așa cum prevede art. 211 din C. pen., traficul de minori reprezintă recrutarea, transportarea, transferarea, adăpostirea sau primirea unui minor, în scopul exploatării acestuia.

În cazul infracțiunii de trafic de minori **nu** este necesară îndeplinirea condițiilor privind **mijloacele** prevăzute la infracțiunea de trafic de persoane.

Exploatarea

În conformitate cu art. 182 C. pen., prin exploatarea unei persoane se înțelege realizarea oricăreia dintre următoarele acțiuni: supunerea la executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii, în mod forțat; ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; obligarea la practicarea prostituției, la manifestări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau la alte forme de exploatare sexuală; obligarea la practicarea cerșetoriei; prelevarea de organe, țesuturi sau celule de origine umană, în mod ilegal.

Victima traficului de persoane

Subiectul pasiv al faptelor prevăzute la art. 210, 211, 264 și 374 din Codul penal sau al tentativei la una dintre aceste fapte. Nu prezintă importanță dacă victima participă sau nu în procesul penal în calitate de persoană vătămată.

Orice persoană fizică despre care există informații că a suferit o vătămare fizică sau psihică, o suferință emoțională, o pierdere economică sau o vătămare gravă a drepturilor sale fundamentale, prin acțiuni sau inacțiuni care încalcă legislația penală în materia prevenirii și combaterii traficului de persoane.

Consimțământul victimei, în ceea ce privește infracțiunile de trafic de persoane și trafic de minori, nu constituie cauză justificativă.

Victima potențială a traficului de persoane – persoana detectată înainte de a fi exploatată, în timpul exploatării sau după ce a evadat din situația de trafic și care prezintă indicii specifice procesului de trafic.

Victima prezumată a traficului de persoane – persoana despre care există indicatori că a fost traficată, decizia privind statutul acesteia realizându-se în baza unui interviu inițial de identificare.

Victima identificată a traficului de persoane – este victima prezumată care, în urma coroborării datelor și informațiilor suplimentare, își capătă statut de victimă a traficului de persoane conform prevederilor legale.

Victima minoră – persoana cu vârsta mai mică de 18 ani, subiect pasiv al infracțiunii de trafic de minori.

Victima cetățean străin – victima traficului de persoane care nu are cetățenia română, cetățenia unui alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European ori cetățenia Confederației Elvețiene.

Victima apatrid – străinul, victima traficului de persoane, care nu are cetățenia niciunui stat.

Victima cetățean al Uniunii Europene – victima traficului de persoane care are cetățenia unuia dintre statele membre ale Uniunii Europene, altul decât România.

Victima cetățean străin beneficiar al art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană – victima traficului de persoane, cetățean britanic care se află în România și continuă să își aibă reședința pe teritoriul României după încheierea perioadei de tranziție, membrii de familie ai acestuia care îl însoțesc sau care i se alătură ulterior încheierii perioadei de tranziție în cazul în care aveau calitatea de membri de familie înainte de încheierea acesteia, precum și copiii născuți sau adoptați după încheierea perioadei de tranziție.

Țara de origine sau de reședință

Țară al cărei cetățean este victima, în cazul cetățeanului străin, sau, dacă acesta deține mai multe cetățenii, fiecare țară al cărei cetățean este victimă. În cazul apatrizilor, țara sau țările în care aceștia își au reședința obișnuită.

Țara de destinație

Țara în care persoana a fost/este/ urmează să fie exploatată.

Detectarea victimei

Detectarea victimei traficului de persoane este acțiunea care presupune depistarea indiciilor care sugerează o posibilă situație de trafic și a victimelor potențiale, determinând sesizarea organelor de urmărire penală sau notificarea către ANITP/furnizori publici sau privați cu servicii specializate pentru victimele traficului de persoane.

În cazul minorilor victime ale traficului, profesioniștii sunt obligați să semnaleze cazul la DGASPC, la numărul unic național 119, potrivit prevederilor art. 96 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Identificarea victimelor traficului de persoane

Identificarea victimelor traficului de persoane este procesul de evaluare și constatare a faptului că o persoană este victimă a traficului de persoane. Constituie prima etapă a mecanismului de identificare și referire. Identificarea victimei traficului de persoane va ține cont atât de perspectiva legală, cât și de perspectiva victimologică.

Indicii/indicatori de identificare

Indiciile/indicatorii de identificare sunt semne care pot indica faptul că, în cazul persoanei, s-au folosit elemente componente ale traficului de persoane: acțiuni/mijloace/scop, respectiv că aceasta se află/s-a aflat în situație de exploatare, ca urmare a unei infracțiuni de trafic de persoane. Analiza indicilor/indicatorilor se realizează conform Anexei nr. 1, care face parte integrantă din prezentul mecanism.

Evaluarea riscurilor și a nevoilor

Acțiune realizată cu scopul de a identifica și evalua riscurile asociate situației în care se află persoana traficată și în baza căreia se va lua decizia privind asistarea și protejarea persoanei: în țara de origine sau destinație; într-o locuință protejată/centru rezidențial sau în familie sau privind repatrierea acesteia. Evaluarea riscurilor și a nevoilor reprezintă un proces continuu, care se va realiza de la primul contact cu victima și până la finalul programului de asistență și protecție în care aceasta este inclusă. Evaluarea riscurilor și a nevoilor se realizează pe 2 direcții: evaluarea din punctul de vedere al securității personale, cu sprijinul poliției și evaluarea din punctul de vedere al sănătății fizice, psihologice și nevoilor de asistență, de către furnizorul de asistență, în colaborare cu parteneri cu responsabilități în protecția și asistența victimelor.

Abuz al unei stări de vulnerabilitate

În identificarea victimei traficului de persoane, se va avea în vedere vulnerabilitatea personală, situațională sau circumstanțială, intervenită anterior traficului și care a predispus persoana la această formă de victimizare. Vulnerabilitatea persoanei include: istoric de abuz/neglijare în familia de origine; sărăcie; dizabilitate; factori ce țin de comunitate și excluziune socială; migrație nereglementată; proveniența dintr-o zonă cu conflicte armate. În procesele de trafic, recrutaorul/traficantul se folosește în mod intenționat de vulnerabilitatea persoanei în scopul exploatării sale, astfel încât persoana ajunge să considere că dându-și acordul pentru forma de exploatare e singura alternativă reală și acceptabilă pentru situația în care se află. Caracteristicile personale ale victimelor și circumstanțele în care se află vor fi luate în calcul de specialistul implicat în identificarea persoanei, în ceea ce privește stabilirea abuzului stării de vulnerabilitate.

Victimizare secundară/revictimizare - trauma suferită de victimă, care nu apare ca un rezultat direct al faptei penale, ci prin reacția inadecvată față de victimă a instituțiilor și a persoanelor cu care aceasta intră în contact.

Referirea

Încredințarea victimei traficului de persoane către furnizorii publici sau privați de servicii specializate de protecție și asistență în conformitate cu nevoile lor specifice.

În funcție de nevoile specifice ale victimelor și de disponibilitatea serviciilor, referirea se poate realiza și către serviciile de sprijin pentru victimele infracțiunilor sau alte servicii specializate, în cazul adulților, și la serviciile specializate pentru copiii victime ale violenței, în cazul copiilor.

Asistența victimelor traficului de persoane

Măsuri, programe și servicii specializate implementate de organizații neguvernamentale, autorități locale sau prin colaborarea dintre cele două, care pot include, fără a fi limitate la: asistența rezidențială, medicală, psihologică, materială, educațională, legală și reinserție profesională. Programele de asistență pot fi furnizate în regim de criză, pe termen mediu și lung, atât în țările de origine, cât și destinație.

Protecția victimelor traficului de persoane

Componenta esențială a oricărui program de asistență, atât în ceea ce privește măsurile luate pentru siguranța fizică, cât și pentru consolidarea perspectivelor de (re)integrare socială a victimei atât în țara de origine, cât și în cea de destinație sau într-un stat terț.

Plan de management al riscului imediat

Set de măsuri și acțiuni luate în baza evaluării inițiale a riscurilor și nevoilor de către echipa multidisciplinară implicată în evaluare, în vederea eliminării sau diminuării riscurilor imediate și a acoperirii nevoilor victimei.

Beneficiar al programului de protecție și asistență

Victima traficului de persoane inclusă într-un program de servicii de protecție și asistență în criză, de lungă durată, în vederea reintegrării sociale, în vederea repatrierii, organizat de un furnizor privat sau public de servicii specializate.

Serviciu specializat în domeniul traficului de persoane

Serviciile specializate în asistența victimelor traficului de persoane sunt acordate de către specialiști în domeniu și care au drept scop menținerea, refacerea și dezvoltarea capacităților individuale pentru depășirea situației de dificultate în care se află victima și familia acesteia și care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație cu alte servicii specializate în domenii precum toxicodenendență, violență domestică, persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, probleme de sănătate mintală).

Perioada de recuperare și reflecție

Drept acordat victimelor traficului de persoane cetățeni români sau străini de a avea până la 90 de zile la dispoziție pentru a se stabili fizic, psihologic și social, pentru a evita influența traficantilor sau pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză privind cooperarea cu autoritățile competente. În perioada de recuperare și reflecție, victimele traficului de persoane beneficiază de consiliere psihologică, de asistență medicală și socială, de medicamente și hrană, precum și de cazare, la cerere, în centrele sau locuințele protejate și sunt informate cu privire la procedurile judiciare și administrative aplicabile.

Manager/responsabil de caz

Specialistul, reprezentant al unui furnizor public sau privat de servicii sociale, care coordonează și monitorizează implementarea tehnicilor și procedurilor specifice intervenției de protecție și asistență specializată planificate pentru creșterea bunăstării fizice, emoționale și economice a victimei, beneficiară de servicii.

Mediator intercultural

Un profesionist care funcționează ca intermediar între migranți, autorități locale, organizații neguvernamentale, căutând să soluționeze o situație de vulnerabilitate în care se găsește migrantul, pentru facilitarea integrării acestuia în contextul social și cultural al țării gazdă. Profesionistul lucrează respectând principiile neutralității, secretului profesional și medierii echidistante între instituție și beneficiar.

Repatrierea voluntară asistată

Procesul de pregătire a întoarcerii voluntare în țara de origine sau de reședință a unei persoane traficate pe teritoriul altui stat. Presupune o serie de acțiuni și măsuri menite a asigura întoarcerea persoanei în condiții de siguranță, cu asistență specializată și cu preluarea victimei(lor) în țara de origine sau reședință. În cazul persoanelor adulte, repatrierea se face în

baza consimțământului acestora. În cazul copiilor români neînsoțiți pe teritoriul altui stat, consimțământul nu este necesar, însă informarea este obligatorie și se ține cont de opinia acestora, în funcție de vârsta și gradul de maturitate.

Interesul superior al copilului¹

Principiu în virtutea căruia statul se angajează, prin măsuri specifice, să asigure copilului protecția și îngrijirea adecvate, luând în considerare drepturile și obligațiile părinților. În determinarea interesului superior al copilului se au în vedere:

- a) nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie;
- b) opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul de maturitate;
- c) istoricul copilului, având în vedere, în mod special, situațiile de abuz, neglijare, exploatare sau orice altă formă de violență asupra copilului, precum și potențialele situații de risc care pot interveni în viitor;
- d) capacitatea părinților sau a persoanelor care urmează să se ocupe de creșterea și îngrijirea copilului de a răspunde nevoilor concrete ale acestuia;
- e) menținerea relațiilor personale cu persoanele față de care copilul a dezvoltat relații de atașament.

(Re)Integrare

Procesul de recuperare și integrarea economică și socială în urma unei experiențe de trafic de persoane. Aceasta include asigurarea unui mediu stabil și sigur, acces la un nivel de trai rezonabil, bunăstare mentală și fizică, oportunități de dezvoltare personală, socială și economică și acces la sprijinul social și emoțional. Aceasta poate implica întoarcerea în familia și/sau comunitatea de origine. De asemenea, poate implica și integrarea într-o nouă comunitate și chiar într-o țară nouă. Un aspect central al integrării reușite este cel al abilitării, respectiv sprijinirea victimelor să dezvolte abilități de independență și de autoprotecție și să se implice activ în recuperarea și (re)integrarea lor.

¹ Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, 1989

CAPITOLUL 2 Principii etice și deontologice în aplicarea Mecanismului național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane

MNIR se ghidează după principiile de dezvoltare a mecanismelor naționale recomandate de organizațiile internaționale în domeniu:

- Protejarea drepturilor persoanelor traficate ca prioritate a tuturor măsurilor antitrafic.
- Serviciile de protecție și asistență trebuie să fie disponibile, în mod egal, tuturor victimelor traficului de persoane.
- Măsurile de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane vor include o gamă variată de servicii specializate, pornindu-se de la nevoile identificate ale victimelor.
- Cercetarea și urmărirea penală eficiente vor fi obținute prin implementarea unor măsuri centrate pe drepturile victimei și situația specifică a acesteia.
- Combaterea traficului de persoane prevede o abordare multidisciplinară și intersectorială și va implica toți partenerii relevanți din sfera guvernamentală și neguvernamentală.
- Rolurile și responsabilitățile tuturor partenerilor implicați în implementarea MNIR sunt clar definite și descrise. Se asigură transparența procedurilor.
- MNIR conține prevederi cu privire la cooperarea regională și transnațională în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane, protecției și asistenței victimelor infracțiunii.
- Măsurile MNIR au la bază principiile legitimității și asumării responsabilității.

Principii de lucru

Instituțiile și organizațiile partenere în implementarea MNIR vor avea în vedere respectarea următoarelor principii de lucru:

Necondiționarea asistenței și protecției pentru victimele traficului de persoane

Toate victimele traficului de persoane au dreptul să primească servicii specializate de asistență și protecție de îndată ce au fost identificate ca având acest statut. Victimele traficului de persoane au dreptul să primească asistență rezidențială în locuințe protejate sau centre specializate, asistență medicală, psihologică, legală, socială, asistență de subzistență, reinsertie profesională și alte măsuri incluse în MNIR. Serviciile de asistență vor fi furnizate în baza consimțământului prealabil și scris al victimei, respectiv al părinților/ reprezentantului legal al copilului victimă – dacă aceștia nu sunt implicați în situația de trafic - și indiferent de decizia sa de a coopera sau nu cu organele de urmărire penală. Prin implicare în situația de trafic se înțelege participarea părintelui/ reprezentantului legal la procesul penal în calitate de presupus făptuitor sau complice; este inclusă și suspiciunea până la decizia organelor judiciare.

Securizare și securitate

Traficul de persoane este o infracțiune gravă care implică rețele de criminalitate organizată, ceea ce presupune riscuri atât pentru victime, cât și pentru furnizorii de servicii de asistență și protecție. Decizia asupra implementării oricărei dintre măsurile prevăzute în MNIR va fi luată după realizarea unei evaluări complexe a riscurilor implicate. Securizarea și securitatea victimelor traficului de persoane și a personalului din organizațiile și instituțiile furnizor de servicii de asistență și protecție vor fi considerate prioritare și vor fi tratate ca atare de toți partenerii MNIR.

Confidențialitate și protecția datelor

Toate măsurile prevăzute în MNIR vor fi implementate după reguli stricte de confidențialitate, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu respectarea dispozițiilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și ale Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), cu modificările ulterioare. Regulile vor defini modalitățile de transmitere a informațiilor cu caracter sensibil, colectarea, arhivarea și transferul datelor legate de cazurile de trafic de persoane și vor fi aplicate de partenerii MNIR. Organizațiile și instituțiile care oferă servicii de asistență și protecție vor informa victimele traficului de persoane, beneficiarii ai serviciilor, și părinții/ reprezentanții legali ai copiilor victime – dacă nu sunt implicați în situația de trafic - în legătură cu scopurile la care servesc colectarea, stocarea și transmiterea informațiilor confidențiale și sensibile, explicând și modul în care acestea vor fi folosite. Victimele traficului de persoane au dreptul de a-și accesa oricând informațiile confidențiale și sensibile. Datele personale ale victimelor traficului de persoane vor fi transmise numai după obținerea consimțământului din partea lor și numai către organizații sau instituții cu atribuții de lucru în cazul lor. Se va avea în vedere oferirea minimului de informații necesar în implementarea măsurilor prevăzute în MNIR. Sub nicio formă informațiile transmise, precum diagnostice medicale, istoric familial, istoric de abuzuri, informații furnizate către mass-media, informații furnizate către părinții implicați în situația de trafic, nu vor fi de natură a expune persoana traficată la riscuri de discriminare, victimizare secundară sau de securitate. Nu vor fi dezvăluite informații care nu țin de soluționarea efectivă a situației de vulnerabilitate cu care vine victima traficului de persoane.

Protejarea împotriva discriminării

În implementarea măsurilor prevăzute în MNIR, victimele traficului de persoane vor primi tratament egal, indiferent de sex, orientare sexuală, naționalitate, rasă, etnie, limbă, vârstă, religie, categorie socială, dizabilitate, convingeri politice, mediu de proveniență social și cultural, starea sănătății, apartenență la o categorie defavorizată, și vor fi protejate de efectele prejudiciilor referitoare la situația de exploatare, indiferent de scopul exploatarei (servicii sexuale, constrângere la comiterea de infracțiuni) asigurându-se informații cu privire la drepturile și opțiunile de protecție și asistență adecvată.

Protejarea intereselor victimelor traficului de persoane

În implementarea măsurilor prevăzute în MNIR, drepturile și interesele victimelor traficului de persoane vor prevala. Toate măsurile vor fi implementate într-o manieră care nu lezează drepturile sau bunăstarea persoanelor traficate. Aceste măsuri pot fi amânate sau întrerupte dacă există indicii că implementarea lor ar crește riscurile legate de siguranță, sănătate sau revictimizare secundară.

Participarea victimei traficului de persoane la luarea deciziilor privind protecția și asistența

Toate victimele adulte ale traficului de persoane au dreptul de a decide pentru ele însele măsurile care sunt în interesul lor. Măsurile specifice de protecție și asistență detaliate în MNIR

au fost concepute pornind de la presupunerea că victimele traficului de persoane își cunosc cel mai bine situația și nevoile urgente. Aceste măsuri implică, de asemenea, asistarea și sprijinirea victimei în luarea deciziei privind planul individualizat de (re)integrare și iau în considerare autonomia persoanei.

Minorii victime ale traficului au dreptul de a fi informați cu privire la deciziile care îi privesc, potrivit vârstei și gradului de maturitate.

Consimțământul informat

Toate măsurile cuprinse în MNIR sunt implementate cu consimțământul victimei adulte a traficului de persoane, după ce aceasta a fost informată în prealabil despre drepturile sale, despre măsurile luate pentru protejerea și asistarea sa și consecințele pe care măsurile le au asupra persoanei și familiei sale.

În cazul victimelor minore, consimțământul informat se aplică părinților/reprezentantului legal, dacă nu sunt implicați în situația de trafic. Copiii sunt informați și se ține cont de opinia lor, în funcție de vârstă și gradul de maturitate.

Informarea victimelor se va face într-un limbaj accesibil victimei.

Informare obiectivă privind drepturile

Informațiile furnizate victimelor traficului de persoane cu privire la drepturile lor și opțiunile de protecție și asistență vor fi obiective și adecvate realității din practică. Profesionalistul care face informarea victimei va evita să creeze false așteptări sau să emită promisiuni în afara atribuțiilor organizației sau instituției din care face parte.

Abordare centrată pe nevoile și particularitățile individuale

Fiecare victimă a traficului de persoane va fi tratată într-o manieră individualizată, în acord cu circumstanțele în care se află, nevoile și interesele sale. Pentru fiecare victimă inclusă într-un program specializat de asistență și protecție, managerul de caz va întocmi un plan individualizat de (re)integrare, care să conțină măsuri cu privire la: nevoile victimei, bunăstare fizică și emoțională, experiența de viață și resurse individuale și/sau familiale.

În cazul minorilor victime pentru care se stabilește o măsură de protecție specială se întocmește plan individualizat de protecție iar în cazul copiilor care rămân în familie se întocmește plan de reabilitare și reintegrare socială.

Sprijin emoțional și respect pentru experiența individuală a traumei

Experiența de trafic de persoane lasă amprente asupra bunăstării emoționale și fizice a victimelor, având influență directă asupra comportamentului lor și abilităților de a lua decizii și de a face planuri de viitor. Victimele traficului de persoane vor primi sprijin emoțional și îndrumare în toate interacțiunile lor cu partenerii MNIR. Sprijinul emoțional include: o atitudine de înțelegere, acceptare, respect pentru persoană și valorile sale; recunoașterea experiențelor prin care victima a trecut; va urmări construirea unui sentiment de securizare; de recunoaștere și folosire a propriilor resurse; respect pentru liberul arbitru și încurajarea autonomiei victimelor.

Atitudinea profesioniștilor față de victimele traficului de persoane va fi modelată de cunoașterea efectelor pe care le au violențele suferite asupra calității vieții și personalității lor. Fiecare persoană răspunde diferit la evenimente traumatice, însă victimele pot trăi teamă intensă, furie, neajutorare, pierderea speranței, depresie, pierderea încrederii în sine și în alții, violență față de sine și alții, nevoia de reexpunere la situații cu potențial traumatic, consum de substanțe psihoactive. Profesioniștii care lucrează cu victimele traficului de persoane vor aborda aceste situații cu toleranță și înțelegere, construind împreună cu victimele intervenții de

asistență psihologică specializate (psihoterapie, consiliere psihologică, suport psihologic și însoțire).

Protejare împotriva victimizării secundare/revictimizării

Victimele traficului vor fi protejate împotriva riscurilor de revictimizare sau agravării oricăror suferințe fizice sau emoționale care, deși survenite în procesul de trafic, pot fi augmentate în timpul identificării victimei, în timpul perioadei de asistență, pe parcursul procedurilor judiciare, în instanță și în faza de monitorizare.

Printre factorii care pot crește riscul de revictimizare se numără: nerespectarea perioadei de recuperare și reflecție; neinformarea victimelor cu privire la drepturile lor; nereferirea lor către furnizori de asistență; returnări ale victimelor în țara de origine, realizate fără asistență; luarea de declarații de la victime în mod repetitiv; neaplicarea măsurilor de protecție a victimei în instanță; abuzuri de vulnerabilitate realizate de furnizorii de asistență; condiționarea asistenței.

Protejarea interesului superior al copilului

În cazul victimelor minore, interesul superior al copilului e considerat o prioritate mai înaltă decât interesul organizațiilor sau instituțiilor care îl ocrotesc sau audiază. Copiii trebuie să primească informații adecvate vârstei și nivelului lor de înțelegere, iar profesioniștii le vor oferi posibilitatea de a-și exprima dorințele, îndoielile, opiniile, în fiecare stadiu al măsurilor de protecție și asistență, precum și în cadrul procesului de urmărire penală și în instanță, în funcție de vârsta și nivelului lor de înțelegere.

CAPITOLUL 3 Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane - considerații generale

Mecanismul național de identificare și referire este un cadru formal de cooperare, în baza căruia, instituțiile și organizațiile implicate în lupta împotriva traficului de persoane îndeplinesc atribuțiile statuate pentru protejarea și promovarea drepturilor victimelor acestui fenomen, în vederea îmbunătățirii capacității de identificare a victimelor și de asigurare a protecției și asistenței acestora, indiferent de persoana, instituția sau organizația cu care aceasta intră în contact pentru prima dată.

Conform datelor statistice² privind victimele traficului de persoane identificate și înregistrate pe teritoriul național, România este în principal o țară de origine.

Măsurile și acțiunile descrise în prezentul document se aplică pentru toate situațiile de trafic și victime ale traficului de persoane din România, respectiv:

- Trafic intern în care victima este de naționalitate română și este traficată în interiorul granițelor României
- Trafic transnațional în care victima de naționalitate română este traficată într-o altă țară și este notificată o instituție din România.
- România ca țară de destinație pentru victime ale traficului cetățeni europeni și cetățeni din țări terțe care sunt traficate în România.

Există situații de traficare a unei persoane, atât la nivel național, cât și internațional. Din perspectiva prezentului mecanism, accentul este pus pe locul în care victima este detectată.

Victimele traficului pot fi: cetățeni români, străini, apatrizi, cetățeni ai statelor membre UE/SEE sau ai Confederației Elvețiene și cei care beneficiază de prevederile art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, persoane adulte și minore, victime ale tuturor formelor de exploatare: exploatare sexuală, exploatare prin muncă forțată, exploatare prin constrângerea la comiterea de activități ilegale, cerșetorie forțată, trafic de organe, celule și țesuturi umane.

Fiecare măsură sau acțiune întreprinsă în MNIR trebuie să fie individualizată și adaptată profilului victimei traficului de persoane/ victimei traficului de minori.

Măsurile și acțiunile prevăzute în MNIR orientează eforturile în identificarea victimelor traficului de persoane și referirea lor ulterioară către serviciile adecvate de protecție și asistență.

Monitorizarea și evaluarea implementării acestor măsuri și acțiuni este importantă în scopul obținerii de informații relevante pentru realizarea politicilor antitrafic, identificarea proactivă a victimelor, îmbunătățirea calității serviciilor de asistență și protecție, planificarea activităților de prevenire și susținerea combaterii traficului de persoane și a traficului de minori.

² <http://www.anitp.mai.gov.ro/categoria/cercetare/studii/>

Principalii actori cu atribuții în implementarea MNIR

MNIR este conceput ca un instrument de lucru adresat atât specialiștilor din instituțiile și organizațiile cu atribuții specifice în domeniul traficului de persoane, cât și specialiștilor din alte instituții și organizații care, în desfășurarea atribuțiilor de serviciu, pot detecta o potențială victimă a traficului de persoane. În același timp, documentul se adresează și publicului larg.

Principalele categorii profesionale care pot intra în contact cu o potențială victimă a traficului de persoane sunt următoarele:

- Polițiști din poliția națională la nivel local, poliția locală, poliția transporturi etc.
- Jandarmi
- Polițiști IGPF
- Polițiști IGI
- Inspectori de muncă
- Echipe mobile ale furnizorilor publici sau privați de servicii sociale
- Asistenți sociali, psihologi, juriști din cadrul furnizorilor publici sau privați de servicii sociale: persoane cu dizabilități, persoane infectate HIV, persoane toxico-dependente, victime ale violenței domestice, vârstnici etc.
- Personal medical din toate domeniile, inclusiv angajații Direcțiilor de Sănătate Publică, medicii specialiști în medicină legală
- Cadre didactice
- Consilieri școlari
- Inspectori școlari
- Operatorii liniei telefonice pentru victimele violenței domestice, cu numărul unic 0800.500.333
- Operatorii numărului unic național 119 pentru sesizarea cazurilor de violență asupra copilului
- Interpreți și mediatori interculturali
- Personalul organizațiilor neguvernamentale
- Reprezentanți ai organizațiilor internaționale
- Preoți
- Notari
- Avocați
- Lucrători AJOFM
- Membri ai comunității, inclusiv ai comunităților românești din afara granițelor
- Reprezentanți ai DRP
- Oficiali din ambasade și consulate ale României

Actorii naționali specializați în domeniul traficului de persoane și rolul acestora în implementarea Mecanismului Național de Identificare și Referire a victimelor traficului de persoane

I. Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP)

Agenția este o structură din subordinea Ministerului Afacerilor Interne care realizează evaluări ale tendințelor în materie de trafic de persoane și măsoară rezultatele acțiunilor antitrafic, inclusiv prin colectarea de date statistice în strânsă cooperare cu organizațiile relevante ale societății civile din acest domeniu, îndeplinind rolul de raportor național.

Rolul ANITP în cadrul MNIR:

- Punct central de notificare în cadrul Mecanismului de identificare și referire: primește notificări cu privire la toate victimele potențiale/ prezumate/ identificate detectate/identificate atât în România, cât și la nivel transnațional; victime cetățeni români și victime cetățeni străini, victime adulte și victime minore;
- Gestionează linia de asistență antitrafic- Tel Verde;
- Contribuie la detectarea/identificarea victimelor potențiale prin intermediul activităților comunitare de conștientizare și prin intermediul liniei Tel Verde;
- Realizează/contribuie la evaluarea inițială a nevoilor și a riscurilor;
- Informează victimele în legătură cu drepturile lor;
- Referă victimele către furnizori publici sau privați de servicii specializate;
- Sprijină participarea victimelor în cadrul procesului penal;
- Contribuie la pregătirea repatrierii asistate a victimelor și la realizarea măsurilor stabilite în acest sens;
- Monitorizează măsurile de protecție și asistență acordate victimelor;
- Implementează, cu acordul informat al victimei, în SIMEV– Sistemul Integrat de Monitorizare și Evaluare a Victimelor, datele cu caracter personal și informațiile referitoare la situația de trafic;
- Monitorizează implementarea MNIR la nivel național și face propuneri de modificare și îmbunătățire în funcție de rezultatele implementării și de noile tendințe în evoluția fenomenului.

II. Direcția de Combatere a Criminalității Organizate (DCCO)

DCCO este unitatea specializată din structura Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), cu competență teritorială generală, care desfășoară și coordonează activitatea de combaterea criminalității organizate la nivel național. DCCO are în subordine Brigăzi și Servicii (BCCO și SCCO) care asigură desfășurarea atribuțiilor la nivel zonal și județean.

Rolul DCCO, inclusiv a structurilor din subordine (BCCO și SCCO) în cadrul MNIR:

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane;
- Notifică ANITP în legătură cu victimele a traficului de persoane;
- Contribuie la evaluarea riscurilor privind securitatea fizică a victimelor;
- Sprijină ANITP/ONG și DGASPC pentru implementarea măsurilor speciale de asistență și protecție a victimelor în cadrul procesului penal;
- Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au;
- Se asigură de respectarea dreptului victimei traficului de persoane la perioada de recuperare și reflecție.

III. Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT)

DIICOT este structura din cadrul Ministerului Public, specializată în investigarea și combaterea infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism. DIICOT, structura centrală, are reprezentare națională prin 14 servicii și 26 birouri teritoriale.

Rolul DIICOT, inclusiv al structurilor din subordine, în cadrul MNIR:

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane;
- Notifică ANITP în legătură cu victimele traficului de persoane;
- Contribuie la evaluarea riscurilor privind securitatea fizică a victimelor și impune măsuri specifice de securitate;
- Solicită suportul ANITP în cadrul Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal;
- Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au;
- Se asigură de respectarea dreptului victimei traficului de persoane la perioada de recuperare și reflecție.

IV. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA)

ANPDCA este un organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. Din perspectiva copiilor victime ale traficului de minori, ANPDCA:

a) asigură coordonarea și realizarea activităților privind repatrierea minorilor români identificați neînsoțiți sau în dificultate pe teritoriul altor state, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1.443/2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora;

b) asigură coordonarea activităților privind susținerea adecvată a interesului superior al copiilor străini solicitanți de azil sau neînsoțiți de către părinți sau un alt reprezentant legal, identificați pe teritoriul României, și colaborează cu autoritățile și instituțiile cu atribuții în domeniu, de la nivel central sau local, cu respectarea prevederilor Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Rolul ANPDCA în cadrul MNIR:

- primește solicitări de repatriere a minorilor în România, prin intermediul MAE sau a altor autorități naționale cu responsabilități în domeniu, în cazurile de minori, cetățeni români, posibile victime ale traficului de persoane, identificate pe teritoriul altor state;
- solicită DGASPC efectuarea de anchete sociale a membrilor familiei extinse aflați în țară și întocmirea unui plan individual referitor la pregătirea reintegrării sociale a copilului;
- informează DGASPC cu privire la existența unei prezumții de trafic de minori, urmare a notificărilor primite din partea autorităților străine sau naționale (ANITP).

V. Rolul în cadrul MNIR al furnizorilor publici sau privați de servicii sociale/servicii specializate de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane, adulți și minori:

- Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane;
- Notifică ANITP în legătură cu fiecare victimă potențială, prezumată, identificată care își dă consimțământul. În cazul notificării unui minor victimă, consimțământul părintelui/reprezentantului legal va fi solicitat doar dacă notificarea se face în scopul monitorizării cazului;
- Contribuie la asistarea victimei la repatriere;
- Contribuie la evaluarea riscurilor și a nevoilor speciale;
- Informează victimele în legătură cu drepturile pe care le au;
- Asistă și protejează victimele în situație de criză;
- Asistă victimele în programe de (re)integrare;
- Contribuie la implementarea Programului național de coordonare a victimelor în procesul penal.

V1. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC)

DGASPC este instituția publică din România aflată în subordinea consiliilor județene, respectiv în subordinea consiliilor locale la nivel de sectoare în municipiul București, care oferă asistență și sprijin pentru copii, familie, persoane singure, persoane vârstnice, persoane aflate în nevoie, abuzate, marginalizate sau cu dizabilități și oricărei persoane aflate în nevoie.

Principalele servicii oferite de DGASPC în cazurile de trafic de minori, conform prevederilor HG nr. 49/2011³ sunt următoarele:

- centrele rezidențiale de îngrijire și asistență pentru copiii victime ale traficului de persoane;
- centre de consiliere pentru copii victime ale traficului;
- numărul unic național 119 pentru semnalarea tuturor situațiilor de violență asupra copilului, traficul de minori fiind o astfel de situație de violență asupra copilului;
- echipa mobilă de intervenție în situațiile de violență asupra copilului - situații de urgență/criză definite de HG nr. 49/2011;
- centrele de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, cu activitate pentru toate formele de violență asupra copilului;
- centrele de consiliere pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat, cu activitate pentru toate formele de violență asupra copilului.

Serviciile sociale dezvoltate de DGASPC la care pot fi referite victimele traficului de persoane sunt:

- serviciile destinate victimelor traficului de persoane, conform Nomenclatorului serviciilor sociale, aprobat prin HG nr. 867/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- Serviciul pentru Sprijinirea Victimelor Infracțiunilor;
- alte servicii sociale care pot oferi sprijin și asistență victimelor copii, familiilor, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor aflate în nevoie, persoanelor abuzate, celor marginalizate sau cu dizabilități.

³ HG nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și în interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copii victime ale traficului de persoane, precum și copii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state

V2. Organizații neguvernamentale specializate în asistarea și protejarea victimelor traficului de persoane și ale traficului de minori

Organizații și fundații acreditate ca furnizori de servicii sociale, care oferă servicii licențiate de asistență pentru victimele infracțiunilor sau pentru victimele traficului de persoane, adulți sau/și minori.

Organizațiile neguvernamentale specializate sunt organizațiile și fundațiile acreditate ca furnizori de servicii sociale, care oferă servicii licențiate de asistență pentru victimele traficului de persoane sau/și victimele traficului de minori sau victimele infracțiunilor și care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii:

- Au activitate în domeniul luptei împotriva traficului de persoane de cel puțin 3 ani;
- Au parteneriate active cu cel puțin una din autoritățile publice care au atribuții în detectarea, identificarea și referirea cazurilor de trafic de persoane;
- Statutul organizațiilor specifică în mod concret activitatea în domeniul luptei împotriva traficului de persoane.

VI. Organizația Internațională pentru Migrație, Biroul în România (OIM România)

OIM România, în cooperare cu autoritățile guvernamentale, instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale cu atribuții în domeniu, dezvoltă programe de informare referitoare la migrație și procedurile legale aferente; în legătură cu condițiile de viață în diverse țări de imigrare, cât și asupra problemelor legate de emigrarea ilegală.⁴

OIM România asigură asistență specializată: servicii de repatriere voluntară umanitar asistată și de (re)integrare, atât pentru cetățeni români aflați în situație de vulnerabilitate pe teritoriul altor state, cât și pentru cetățenii străini aflați în situație de vulnerabilitate pe teritoriul României.

Rolul Biroului OIM în România în cadrul MNIR:

- Organizează repatrierea asistată pentru victime cetățeni români traficați în altă țară și pentru victime cetățeni străini traficați în România;
 - Contribuie la identificarea victimelor traficului de persoane;
 - Contribuie la evaluarea riscurilor în cazul victimelor care beneficiază de repatriere asistată;
- În baza consimțământului victimei de a notifica autoritățile, OIM:
- Notifică ANITP în legătură cu victima potențială, prezumată, identificată care își dă consimțământul;
 - Notifică Secția Consulară din cadrul MAE cu privire la repatrierea victimei cetățean român;
 - Notifică IGI cu privire la repatrierea victimei cetățean străin;
 - Referă victima către servicii specializate în baza protocoalelor de colaborare;
 - În cazul minorilor notifică DGASPC înaintea finalizării demersurilor de întoarcere în țară;

⁴ HG nr. 568/21 septembrie 1992 privind aprobarea Acordului dintre Guvernul României și Organizația Internațională pentru Migrație referitor la statutul juridic, privilegiile și imunitățile acestei organizații în România

CAPITOLUL 4 Identificarea victimelor traficului de persoane

MNIR promovează identificarea imediată a victimelor traficului de persoane, ceea ce permite accesul la servicii de protecție și asistență specializate.

Identificarea este un proces inițiat de diverși actori sociali/instituționali/organizaționali prin detectarea unei posibile situații de trafic de persoane și sesizarea/notificarea ulterioară a acesteia către principalii actori naționali cu atribuții în implementarea MNIR.

Sesizarea/notificarea unei posibile situații de trafic este urmată de evaluarea situației semnalate, care presupune și stabilirea unui prim contact cu potențiala victimă a traficului de persoane și realizarea doar de către personal specializat a unui prim interviu care poate să stabilească prezența elementelor traficului de persoane și identificarea unei victime prezumate.

Indiferent de personalul specializat care realizează interviul de identificare a victimelor prezumate, acesta trebuie să țină cont de două perspective majore: perspectiva legală și perspectiva victimologică.

*Anexa nr. 1 conține **Lista indicilor/indicatorilor** ce pot fi folosiți pentru evaluarea inițială a unei posibile situații de trafic de persoane sau pentru identificarea unei prezumate victime a traficului de persoane. Aceștia nu se substituie definiției traficului de persoane, ci constituie doar semne care pot să declanșeze mecanismul de identificare și referire.*

ACȚIUNI SPECIFICE

Acțiunea 1: Detectarea/Autodetectarea

A. Detectarea victimei traficului de persoane este acțiunea care presupune depistarea indicilor cu privire la faptul că o persoană este potențială victimă a traficului, determinând **sesizarea** sau **notificarea** cazului în cadrul MNIR.

Detectarea poate să aibă un caracter reactiv, ca răspuns la o sesizare, informare, sau proactiv, prin analiza continuă a problemelor la nivelul unei comunități având la bază creșterea gradului de conștientizare asupra riscurilor pe care le implică traficul de persoane/minori.

Detectarea este realizată de o gamă largă de actori, după cum urmează:

1. **organele specializate de cercetare și urmărire penală din România** (DCCO, DIICOT). Acțiunile DCCO și DIICOT, cu structurile din subordine, sunt considerate a fi principala modalitate de detectare și identificare a victimelor traficului de persoane.
2. **organe cu atribuții de control** (IM, IGI, ANPIS/AJPIS, poliție națională de la nivel local, poliție de frontieră, jandarmerie etc.)
3. **alte categorii profesionale** care pot avea contact cu victima potențială, respectiv specialiști din cadrul școlilor, spitalelor, transporturilor, furnizorilor publici sau privați de servicii sociale, specializați sau nespecializați în domeniul traficului de persoane, OIM, ambasade/consulate ale României, operatori ai liniilor telefonice de urgență etc.
4. **publicul larg;**

B. Autodetectarea

Sesizarea sau notificarea unei potențiale situații de trafic **realizată direct de către victima potențială** sau prin apelare la linia de urgență 112, Tel Verde gestionat de ANITP: 0 800 800 678 (apel național gratuit) sau 004 021 313 31 00 (apelabil și din străinătate), precum și la celelalte linii disponibile ale furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate.

Acțiunea 2: Sesizarea/ Notificarea

În cazul detectării unei potențiale victime a traficului de persoane, acțiunile ulterioare pot fi sesizarea sau notificarea cazului.

Sesizarea cazului este demersul de încunoștințare a organelor de urmărire penală, efectuată de organele cu atribuții de control/ alte categorii profesionale/publicul larg, privind existența unor suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane. Scopul sesizării este cercetarea infracțiunii, identificarea victimei și, cu acordul acesteia, notificarea ANITP în vederea referirii spre asistență și protecție.

Sesizarea se face conform Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare.

Notificarea cazului este demersul de transmitere către ANITP/furnizori publici sau privați cu servicii specializate în domeniul traficului de persoane a informației că:

- o persoană a fost detectată ca o potențială victimă a traficului cu scopul evaluării indicatorilor de trafic și a nevoilor și riscurilor imediate
- o persoană a fost identificată ca o victimă prezumată a traficului de persoane, cu scopul referirii spre asistență și protecție.

Notificarea cazului privind victima potențială se poate realiza prin:

- Completarea *formularului de notificare privind victima potențială a traficului de persoane/ minori*, după obținerea consimțământului potențialei victime și transmiterea acestuia.
- Apelare la Tel Verde, gestionat de ANITP: 0 800 800 678 sau 004 021 313 31 00 (apelabil și din străinătate) sau la celelalte linii disponibile ale furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate.

Sesizarea/ notificarea se face imediat ce există semne că o persoană este o potențială victimă a traficului de persoane sau este identificată ca victimă prezumată.

Acțiunea 3: Stabilirea vârstei, a identității și acoperirea nevoilor de bază

Stabilirea vârstei și a identității victimei potențiale se realizează în cazul în care acestea nu sunt deja cunoscute.

Acoperirea nevoilor de bază presupune facilitarea accesului la hrană, îmbrăcăminte, servicii medicale de urgență, adăpost, apelând la rețeaua de servicii din zona de competență.

Această acțiune se realizează cât mai curând după înregistrarea sesizării/notificării cazului cu sprijinul autorităților competente și al furnizorilor publici sau privați de servicii.

Acțiunea 4. Identificarea victimei potențiale ca victimă prezumată

Este acțiunea prin care cazurile sesizate/notificate sunt filtrate, analizate și evaluate, în principal, prin realizarea unui interviu care presupune adresarea de întrebări ce urmăresc identificarea elementelor constitutive ale infracțiunii de trafic de persoane, indicatori de trafic, menite să determine existența infracțiunii, calitatea de victimă prezumată a traficului de persoane și să orienteze accesul la servicii de protecție și asistență.

Interviul de identificare se realizează imediat după acoperirea nevoilor de bază, când victima potențială este aptă din punct de vedere fizic și emoțional pentru a-și da consimțământul informat pentru efectuarea acestuia.

În cazul **sesizării la organele de urmărire penală** a unei situații privind o victimă potențială a traficului de persoane, interviuarea victimei de către organele de urmărire penală constă în luarea unei declarații în calitate de persoană vătămată sau în calitate de martor, urmărind totodată și strângerea probelor necesare constatării infracțiunii de trafic de persoane.

În cazul **notificării la ANITP/furnizori publici sau privați cu servicii specializate** în domeniul traficului de persoane a unei situații privind o victimă potențială a traficului de persoane, interviul presupune evaluarea semnelor și a indicatorilor de trafic, se realizează cu consimțământul scris al victimei potențiale, sens în care vor fi utilizate *formularele privind consimțământul informat pentru interviul de identificare, realizarea interviului de identificare și indicatorii din Anexa nr. 2, care face parte integrantă din prezentul mecanism.*

Atât în cazul interviului realizat de organele de urmărire penală, cât și în cazul interviului realizat de specialiștii ANITP sau ai furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate în domeniul traficului de persoane, identificarea victimelor trebuie să urmărească, atât indicatori de trafic, cât și identificarea factorilor care au condus sau au contribuit la intrarea persoanei în procesul traficului de persoane, vulnerabilitatea în care persoana s-a aflat, suferințele din timpul procesului de trafic de persoane, cât și consecințele pe termen lung cum sunt stigmatizarea, probleme de sănătate, pierderi economice etc.

Se recomandă ca interviul de identificare să fie realizat de către o persoană de aceeași sex cu victima, dacă victima dorește acest lucru, cu condiția ca desfășurarea interviului să nu fie afectată.

Acțiunea 5. Informarea cu privire la drepturi și obținerea consimțământului informat pentru referirea către servicii de asistență și protecție

După realizarea interviului și comunicarea concluziilor interviului de identificare, organele de urmărire penală, specialiștii ANITP sau cei ai furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate vor informa victima prezumată cu privire la drepturile pe care aceasta le are. Aducerea la cunoștința victimei prezumate a drepturilor și obligațiilor și, mai ales, înțelegerea acestora este prima condiție a consimțământului victimei pentru toate măsurile ulterioare ale MNIR-ului.

Informarea privind drepturile victimelor traficului de persoane se va realiza într-un limbaj simplu, pe înțelesul fiecărei victime, cu explicarea separată a fiecărui drept.

Informarea victimelor în legătură cu drepturile presupune oferirea de informații victimelor prezumate pentru:

- Conștientizarea drepturilor pe care le au;
- Acordarea perioadei de recuperare și reflecție;
- Obținerea consimțământului informat pentru referirea către servicii specializate de protecție și asistență;
- Conștientizarea importanței colaborării cu organele de urmărire penală în cazul victimelor prezumate;
- Obținerea acordului pentru implementarea datelor cu caracter personal în SIMEV.

Victimele vor fi informate în legătură cu toate serviciile de protecție și asistență disponibile la nivel local și regional, cu rolul acestora și cu perioada posibilă de asistare. Reprezentații instituțiilor specializate vor aduce la cunoștința victimei prezumate care sunt alternativele de protecție și asistență, dându-i acesteia posibilitatea de alegere.

Informațiile privind drepturile, opțiunilor de asistare și condițiile programului de asistență și protecție sunt comunicate după cum urmează:

- verbal și scris;
- într-o manieră clară și profesională;
- cu încurajarea victimei să pună întrebări clarificatoare;
- cu confirmarea că persoana a înțeles ce i-a fost explicat;
- în cazul victimelor surdo-mute, se vor explica în limbaj mimico-gestual.

Informarea privind drepturile și obținerea consimțământului scris pentru referire se va realiza utilizând *formularul de informare cu privire la drepturi și consimțământul pentru referire prevăzut în Anexa nr. 2.*

În cazul în care decizia este că statutul persoanei nu este de victimă prezumată a traficului de persoane, specialistul care realizează interviul, în funcție de specificul cazului, va îndruma/referi persoana Serviciilor pentru Sprijinirea Victimelor Infracțiunilor sau altor servicii specializate.

Acțiunea 6. Evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție

Este acțiunea prin care sunt identificate riscurile imediate legate de securitatea fizică și emoțională a victimei, precum și nevoile de asistență și protecție, în scopul stabilirii și asigurării măsurilor specifice prin care victima este protejată și asistată (asistență și protecție în situație de criză).

Pentru a evita interviuarea repetată a unei persoane, evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție se va realiza în același timp cu *interviul de identificare*.

În cazul în care victima nu este capabilă să ofere informații din cauza stresului sau din alte motive și trebuie luate măsuri urgente de protecție și asistență, specialistul care este în contact cu victima poate evalua riscurile și nevoile bazându-se exclusiv pe observație. Interviul se va realiza atunci când victima va fi stabilizată din punct de vedere fizic și emoțional.

În cazul **sesizării**, evaluarea riscurilor și a nevoilor de protecție se realizează de către organul de urmărire penală pe parcursul interviului de identificare a victimei potențiale. În această situație, organul de urmărire penală, cu consimțământul victimei, va notifica ANITP în vederea evaluării nevoilor imediate și referirii spre asistență.

În cazul **notificării** unui victime potențiale la ANITP sau la un furnizor public sau privat de servicii specializate, evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție se realizează pe parcursul interviului de identificare de către reprezentanții instituțiilor și organizațiilor anterior menționate.

Pentru realizarea acestei acțiuni se va folosi *formularul privind evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție*, precum și *formularul privind planul de management al riscurilor și nevoilor imediate prevăzute în Anexa nr. 2*.

În funcție de rezultatele evaluării, specialiștii care au realizat evaluarea vor elabora un **plan de management al riscurilor și nevoilor imediate** pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor și pentru acoperirea nevoilor. În vederea implementării măsurilor stabilite, în funcție de cerințele particulare ale cazului, vor colabora cu instituții și organizații din domeniul traficului de persoane sau din domenii conexe (polițiști din diverse structuri, jandarmi, medici, psihologi etc.).

Planul de management al riscurilor și nevoilor imediate se realizează împreună cu victima și cuprinde un set de acțiuni și responsabili cu implementarea lor în funcție de riscurile și nevoile identificate, de gradul de risc și gradul de urgență.

Evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor determină primele acțiuni înainte de referire:

- alegerea locului referirii (de exemplu: cât mai departe de zona de risc);
- alegerea furnizorului de servicii sociale specializat care să poată acorda servicii victimei în funcție de riscuri și nevoi (de exemplu: cu serviciu de tip rezidențial, de tip maternal);
- alegerea tipului de serviciu în urgență (spitalizare, investigații medicale, evaluare psihiatrică).

Trebuie menționat că evaluarea riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție este un proces continuu care începe odată cu sesizarea/notificarea cazului și realizarea interviului de identificare a victimei și se completează pe parcursul implementării măsurilor ulterioare ale MNIR, în funcție de evoluția cazului.

Având în vedere complexitatea riscurilor și nevoilor victimelor traficului de persoane care pot apărea pe parcursul implementării măsurilor din MNIR și ale programului de asistență, evaluarea acestora trebuie să se realizeze permanent de către o echipă multidisciplinară: specialiști ANITP, organe de urmărire penală, manageri sau responsabili de caz din cadrul furnizorilor publici sau privați de servicii sociale specializate pentru asistența și protecția victimelor traficului de persoane, psiholog, asistent social, jurist, medic și alții, în funcție de nevoile specifice, cerințele la nivel individual.

CAPITOLUL 5 Referirea victimelor traficului de persoane

Referirea se aplică în cazul tuturor victimelor traficului de persoane, indiferent de decizia acestora de a participa sau nu în cadrul procesului penal.

Pe baza informațiilor colectate în timpul interviului de identificare, a evaluării inițiale a riscurilor și a nevoilor, ținând cont de opinia victimei, specialiștii ANITP și/sau cei ai furnizorilor publici sau privați de servicii specializate identifică serviciile de asistență și protecție necesare și disponibile.

Înainte de efectuarea referirii, victima este pe deplin informată despre serviciile de asistență și protecție disponibile, alege serviciul pe care îl dorește și își dă consimțământul pentru referire.

Referirea trebuie să se realizeze către servicii specializate pentru victimele traficului de persoane. În funcție de nevoile specifice ale victimelor și de disponibilitatea serviciilor, referirea se poate realiza și către serviciile de sprijin pentru victimele infracțiunilor sau alte servicii specializate.

În situația în care este necesară o locuință sigură, decizia se ia în funcție de nivelul de risc identificat și în funcție de condițiile speciale în cauză (de exemplu, mamă cu copii).

Referirea se face în baza documentației de caz, de preferat, din momentul obținerii consimțământului, astfel încât să poată fi pregătite:

- primirea victimei
- serviciile urgente de care are nevoie
- desemnarea managerului de caz și stabilirea echipei de asistență.

Pentru referirea cazurilor se va utiliza *formularul privind referirea*, prevăzut în Anexa nr. 2, la care va fi anexată documentația de referire cuprinzând toate informațiile colectate în demersurile de identificare:

- formularul privind Consimțământul informat pentru interviul de identificare;
- formularul privind Interviul de identificare;
- formularul privind Consimțământul informat privind referirea;
- formularul privind Evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție;
- formularul privind Planul de management al riscurilor imediate.

În mod deosebit, informațiile despre problemele de sănătate și riscurile legate de securitatea fizică sunt transmise furnizorului de servicii, în timp util, pentru a fi luate măsuri.

În același timp, furnizorul de servicii este informat despre sosirea victimei (numele persoanei, ora sosirii, persoanele însoțitoare).

Însoțirea victimei la organizația/instituția de primire în asistență este strâns legată de evaluarea riscului, dar și de nevoia de suport emoțional al acesteia.

Se va încuraja ca victimă să meargă singură la furnizorul de servicii, atunci când nu sunt identificate probleme de securitate.

5.1 Asistență și protecție în situație de criză

Asistența și protecția în situație de criză are ca scop recuperarea fizică și emoțională după situația de trafic. Reprezintă etapa în care victimelor le sunt acordate servicii specializate integrate care să răspundă nevoilor lor imediate, identificate ca urmare a evaluării inițiale a riscurilor și a nevoilor și a realizării planului de management al riscurilor și nevoilor imediate.

Această etapă intervine după ce victima este referită serviciilor specializate de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane sau altor servicii specializate și preluată de către reprezentantul acestor servicii.

La preluarea cazului referit, furnizorul specializat de servicii va desemna un manager de caz care, în baza informațiilor din documentația transmisă (evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor) va realiza un *Plan de intervenție în situație de criză* pentru acoperirea nevoilor prin acordarea de servicii individualizate și va implementa măsurile din *Planul de management al riscurilor* și nevoilor imediate.

În funcție de evaluarea nevoilor și a riscurilor, furnizorii de servicii vor referi la rândul lor victimele altor furnizori de servicii complementare specializate în asistarea diferitelor categorii vulnerabile cărora victimele le pot aparține (de exemplu: persoane cu dizabilități, persoane infectate cu HIV, persoane toxico-dependente, victime ale violenței domestice).

Asistența și protecția în situație de criză este măsura care stă la baza asistenței pentru (re)integrare a victimelor traficului de persoane.

Perioada optimă de acordare a asistenței în criză este de trei luni și poate să coincidă cu perioada maximă de recuperare și reflecție.

5.2 Perioada de recuperare și reflecție

Dreptul la perioada de recuperare și reflecție reprezintă dreptul victimei traficului de persoane de a beneficia de un timp pentru recuperare, pentru evitarea influenței traficantilor și pentru luarea unei decizii în privința participării în cadrul procesului penal. Conform Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare, perioada de recuperare și reflecție pentru persoanele cu privire la care există motive temeinice să se considere că sunt victime ale traficului de persoane este de până la 90 de zile.

Perioada de recuperare și reflecție începe să curgă din momentul *informării victimei prezumate cu privire la drepturi* de către organele de urmărire penală/specialiștii ANITP sau ai furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate pentru victimele traficului de persoane.

Perioada de recuperare și reflecție are două funcții principale, respectiv:

- recuperarea (fizică și emoțională);
- reflecția cu privire la implicațiile participării în cadrul procesului penal.

În cazul în care victima prezumată **dorește să beneficieze de perioada de recuperare și reflecție**, în vederea facilitării procesului de recuperare și în baza consimțământului exprimat, aceasta va fi referită pentru a beneficia de asistență imediată (asistență în situațiile de criză), serviciile fiind individualizate în funcție de nevoi (consiliere psihologică, asistență medicală și

socială, medicamente și hrană, cazare, la cerere, în centrele sau locuințele protejate, informare cu privire la procedurile judiciare și administrative aplicabile).

Perioada maximă de recuperare și reflecție corespunde cu perioada minimă de acordare a asistenței în situație de criză.

Dacă în timpul perioadei de recuperare și reflecție victima prezumată decide să coopereze cu organele de urmărire penală, decizia sa este comunicată de către managerul de caz specialistului ANITP care facilitează comunicarea cu organele de urmărire penală.

În situația în care, după terminarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție, victima prezumată nu dorește să participe la procesul penal, în funcție de situația specifică a acesteia, se au în vedere nevoile de asistență și protecție și continuarea asigurării serviciilor specializate în vederea reintegrării.

Cazurile în care încetează perioada de recuperare și reflecție sunt prevăzute de Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare și se referă la restabilirea, din proprie inițiativă, a contactului victimei cu infractorii; existența unui pericol pentru ordinea publică și securitatea națională sau la invocarea în mod nejustificat a statutului de victimă.

CAPITOLUL 6 Aspecte specifice identificării și referirii victimelor minore

Orice victimă care se declară a fi minoră, va beneficia de servicii primare specifice până la stabilirea cu exactitate a vârstei.

6.1 Sesizarea/ Notificarea

a) Profesioniștii care detectează o situație de trafic de minori sunt obligați să sesizeze cazul la DGASPC, la 119.

b) În cazul sesizării la organele de urmărire penală a unei situații privind o victimă potențială a traficului de minori, luarea declarației trebuie făcută în prezența unui psiholog de la DGASPC și a unui reprezentant de la CR ANITP. Luarea declarației trebuie realizată de profesioniști pregătiți în audierea copiilor, potrivit prevederilor HG nr. 49/2011.

c) În cazul victimelor minore, notificarea se face exclusiv la CR-ANITP.

Interviul de identificare în cazul minorilor victime este realizat de reprezentantul CR-ANITP, în colaborare cu DGASPC și, după caz, cu furnizorul privat de servicii specializate (pentru cazurile detectate de acesta).

Consimțământul pentru interviu este dat de părinți/reprezentant legal, numai dacă aceștia nu sunt implicați în situația de trafic.

Luarea declarației (b), respectiv interviul de identificare (c) are loc în prezența părinților/reprezentantului legal, numai dacă aceștia nu sunt implicați în situația de trafic.

Psihologul/reprezentantul DGASPC prezent la luarea declarației/realizarea interviului de identificare se autosesizează cu privire la situația de trafic de minori, dacă DGASPC nu a fost sesizată înainte cu privire la cazul respectiv.

6.2 Informarea cu privire la drepturi și obținerea consimțământului informat pentru referirea către servicii de asistență și protecție

Informarea privind drepturile victimei se realizează de specialistul care ia contact primul cu victima. Copiii sunt informați potrivit vârstei și gradului de maturitate și părinții/reprezentantul legal sunt informați numai dacă nu sunt implicați în situația de trafic.

Formularul de informare cu privire la drepturi și consimțământul pentru referire este completat de profesionistul care a făcut informarea și, în cazul copiilor nu se completează partea referitoare la consimțământ, care se adresează doar victimelor adulte. Formularul este semnat de părinți/reprezentantul legal numai dacă nu sunt implicați în situația de trafic.

6.3 Evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție

În cazul victimelor minore, această etapă corespunde evaluării inițiale din cadrul managementului de caz prevăzut de HG nr. 49/2011.

a) *Formularul privind evaluarea inițială a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție este completat de organul de urmărire penală în colaborare cu reprezentantul CR ANITP și al psihologului de la DGASPC după luarea declarației.*

b) În cazul interviului de identificare realizat de CR ANITP, formularul este completat de acesta în colaborare cu reprezentantul DGASPC și, după caz, cu reprezentantul furnizorului privat de servicii specializate (pentru cazurile detectate de acesta).

Formularul privind planul de management al riscurilor și nevoilor imediate este completat în ambele situații menționate la lit. a) și b) de mai sus de către reprezentantul CR ANITP în colaborare cu reprezentantul DGASPC și, după caz, cu reprezentantul furnizorului privat de servicii specializate.

Evaluarea inițială presupune și aprecierea necesității unui plasament în regim de urgență pentru copil, fapt evaluat de DGASPC anterior luării declarației/interviului de identificare – în situațiile sesizate la DGASPC anterior sesizării/notificării - sau cu ocazia acestora.

Managerul de caz numit de DGASPC, împreună cu echipa multidisciplinară care va efectua evaluarea detaliată ulterior evaluării inițiale, potrivit prevederilor HG nr. 49/2011, va include aspectele prevăzute de planul de management al riscurilor și nevoilor imediate în planul individualizat de protecție/ planul de reabilitare și reintegrare socială.

6.4 Referirea victimelor minore

Referirea se face de către CR ANITP la DGASPC, utilizând formularul de referire.

Prin intermediul evaluării detaliate și a planificării serviciilor pentru copiii victime ale traficului, aceștia vor beneficia de servicii specializate pentru copiii victime ale traficului sau, în funcție de nevoi, de servicii specializate pentru copiii victime ale violenței.

În cazul serviciilor specializate private pentru victimele traficului de minori, CR ANITP poate referi direct acestora victimele minore, cu obligația ca furnizorul privat de servicii să mențină legătura cu DGASPC în ceea ce privește monitorizarea situației victimelor.

6.5 Asistență și protecție în situație de criză

Asistența și protecția copiilor victime ale traficului se realizează în baza evaluării inițiale și detaliate, fiind cuprinsă în planul individualizat de protecție/planul de reabilitare și reintegrare socială.

Planul poate cuprinde atât asistență în situație de criză (imediată), precum plasamentul în regim de urgență, servicii medicale de urgență, cât și servicii potrivit nevoilor copilului.

La copii nu este prevăzută o perioadă de acordare pentru asistența și protecția în situație de criză.

6.6 Perioada de recuperare și reflecție

Participarea minorului victimă ca persoană vătămată în procesul de urmărire penală și în instanță este decizia părinților, dacă aceștia nu sunt implicați în situația de trafic. În cazul copiilor cu măsură de protecție specială, decizia aparține reprezentantului legal stabilit conform legii.

Indiferent de calitatea în care minorul participă la procesul penal, ca persoană vătămată sau martor, capacitatea acestuia de a fi audiat se stabilește de medicul curant și psiholog. În cazul unor traume majore, minorul poate fi incapabil fizic sau psihologic de a face față unei audieri și specialiștii menționați anterior vor stabili care este perioada de recuperare și reflecție în cadrul celor 90 de zile prevăzute de lege.

CAPITOLUL 7 Aspecte specifice identificării și referirii victimelor cu altă cetățenie decât cea română

7.1 Aspecte generale

Prin victimă a traficului de persoane cu altă cetățenie decât cea română înțelegem:

- Victima cetățean străin;
- Victima cetățean al Uniunii Europene, Spațiului Economic European, Confederației Elvețiene, precum și membrii acestora de familie, care îi însoțesc sau li se alătură;
- Victima cetățean britanic beneficiar al art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, precum și membrii de familie ai acestuia.

Acordarea tolerării rămânerii pe teritoriul României/dreptului de ședere temporară pe teritoriul României/dreptului de rezidență în România

Procurorul, prin ordonanță, sau, după caz, instanța, prin încheiere, acordă tolerarea atunci când există motive serioase să se considere că un străin care nu are un drept de ședere pe teritoriul României este victimă a traficului de persoane, în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

IGI acordă un drept de ședere temporar pe teritoriul României cetățenilor străini, victime ale traficului de persoane, la solicitarea procurorului sau a instanței de judecată, în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Cetățenii Uniunii Europene/statelor membre ale Spațiului Economic European/Confederației Elvețiene au dreptul de rezidență în România pentru o perioadă mai mare de 3 luni în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Interpretarea lingvistică/mediere interculturală

În scopul înțelegerii depline a acțiunilor desfășurate în cadrul MNIR, victimelor traficului de persoane cu altă cetățenie decât cea română/apatrizi, li se asigură, în funcție de caz, traducere, interpretariat și mediere interculturală. Acestea sunt realizate de către interpreți, traducători și mediatori interculturali specializați în lucru cu victimele traficului de persoane.

Asigurarea traducerii, interpretariatului și medierii interculturale este realizată de către specialistul care intră în contact cu victima cu altă cetățenie decât cea română/apatrid, pe tot parcursul implementării acțiunilor din MNIR, de la primul contact cu aceasta.

Specialistul care vine în contact cu victima va solicita, în funcție de situație, sprijinul IGI/ambasadei/consulatului/ONG specializat, în vederea contactării unui traducător/interpret sau mediator intercultural care să ofere suport victimei în relația cu specialiștii.

Traducerea/interpretariatul se realizează într-o limbă pe care persoana o înțelege, de preferat limba maternă.

Criterii minime de selecție pentru mediatorul intercultural

1. Nu cunoaște victima și nu a avut contact cu ea anterior sau ulterior plecării din țara de origine;
2. Nu cunoaște familia victimei și nu sunt originari din aceeași localitate;
3. Nu provine din aceeași comunitate religioasă cu victima;
4. Nu provine din zona în care a fost exploatată victima;
5. Nu aparține unui grup etnic sau religios care se află în conflict cu cel al victimei;
6. Nu cunoaște persoane din rețeaua de trafic sau mediul exploatarei.

7.2 Cetățean străin victimă a traficului de persoane în România

În cazul detectării unei potențiale victime a traficului de persoane, cetățean străin, situația este sesizată organelor de urmărire penală sau poate fi notificată la ANITP/furnizori publici sau privați cu servicii specializate pentru victimele traficului de persoane.

În cazul victimei potențiale, cetățean străin, ca și în cazul victimelor cetățeni români, stabilirea vârstei și a identității se face de către specialistul care a primit sesizarea/notificarea cu sprijinul autorităților naționale competente sau prin intermediul ambasadei/consulatului din statul aparținător, în măsura în care victima potențială nu este solicitant/beneficiar al unei forme de protecție internațională.

În cazul **victimelor minore, cetățeni străini**, aflați pe teritoriul României, pentru stabilirea vârstei și a identității, se va contacta IGI, care realizează demersuri de:

- stabilire a identității;
- stabilire a modului de intrare în țară;
- cazare în centrele regionale de proceduri și cazare pentru solicitanții de azil, pentru copiii cu vârsta mai mare de 16 ani, dacă aceștia sunt solicitanți de protecție internațională;
- identificare a părinților, indiferent de locul de reședință al acestora, în scopul reunificării familiale;
- sesizare a DGASPC pentru numirea persoanei desemnate și luarea unei măsuri de protecție specială pentru copiii care nu sunt cazați în centrele IGI;
- acces la sistemul de învățământ, până la identificarea părinților, în cazul minorilor de vârstă școlară.

În cazul în care persoana care a notificat cazul **nu a sesizat organele de urmărire penală**, specialistul care a primit notificarea, după realizarea interviului de identificare, în cazul în care constată că victima potențială este o victimă prezumată a traficului, așadar există indicatori care să indice existența unei infracțiuni de trafic de persoane, va sesiza de îndată organele de urmărire penală.

De asemenea, după realizarea interviului de identificare, specialistul sesizat/notificat cu privire la potențialul caz de trafic de persoane, va informa de îndată IGI⁵, în vederea stabilirii statutului juridic al victimei pe teritoriul României.

În cazul în care decizia este că statutul străinului **nu este de victimă prezumată a traficului de persoane**, dar, din colaborarea cu organele de urmărire penală, există indicii cu privire la faptul că persoana este victima unei alte infracțiuni, specialistul care realizează interviul, în

⁵ în cazul în care victima potențială este detectată de către oricare alt actor cu excepția IGI.

funcție de specificul cazului, va îndruma/referi persoana Serviciilor pentru Sprijinirea Victimelor Infrațiunilor sau altor servicii specializate.

În cazul în care se constată că statutul persoanei **nu este de victimă a traficului de persoane** și, din colaborarea cu organele de urmărire penală, nu există indicii cu privire la faptul că persoana este victima unei alte infrațiuni, se va informa de îndată IGI în vederea evaluării situației și a dispunerii de măsuri conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Referirea victimei cetățean străin pentru a beneficia de asistență și protecție este în strânsă legătură cu reglementarea statutului juridic privind șederea pe teritoriul României în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Referitor la perioada de recuperare și reflecție, în situația în care, după terminarea celor 90 de zile ale perioadei legale de recuperare și reflecție, străinul victimă prezumată nu dorește să participe la procesul penal, se va informa de îndată IGI în vederea evaluării situației și a dispunerii de măsuri în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

7.3. Cetățean al Uniunii Europene, Spațiului Economic European, Confederației Elvețiene, beneficiar al art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană victimă a traficului de persoane în România

Se aplică reglementările MNIR referitoare la victima traficului de persoane cetățean român sau legislația primară⁶ în aceleași condiții cu cetățenii români.

⁶ referitoare la cetățenii Uniunii Europene, Spațiului Economic European, Confederației Elvețiene, beneficiari ai art. 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană

CAPITOLUL 8 Repatrierea voluntară asistată

8.1. Aspecte generale

Repatrierea voluntară asistată este procesul de pregătire și realizare a întoarcerii voluntare în țara de origine sau de reședință a victimei traficului de persoane de pe teritoriul țării de destinație, prin colaborarea transnațională a instituțiilor și organizațiilor implicate în identificarea și referirea victimelor.

Repatrierea voluntară asistată presupune o serie de acțiuni menite să asigure întoarcerea în condiții de siguranță, în baza consimțământului persoanei, cu asistență specializată și cu preluarea victimei la punctul de sosire în țara de origine sau reședință.

Acțiunile vor fi realizate în funcție de particularitățile cazului și de natura organizației sau instituției care îl notifică.

Decizia victimei de a se întoarce în țara de origine/reședință se obține după ce aceasta a primit informații reale și relevante cu privire la drepturile sale, posibilitățile de a fi inclusă într-un program de asistență în țara de destinație sau de origine/reședință și demersurile care se fac în vederea repatrierii.

După furnizarea informațiilor, victimei traficului de persoane i se va oferi timp rezonabil pentru a lua o decizie informată, în acord cu drepturile sale.

Simultan cu implementarea măsurii, la solicitarea victimei, se va realiza restabilirea contactului dintre victimă și familia sa (de origine/nucleară/extinsă), în scopul consolidării rețelei de sprijin emoțional pentru persoană.

Victima va fi informată permanent în legătură cu stadiul pregătirii repatrierii asistate. Informațiile vor fi furnizate într-un limbaj clar sau o limbă pe care victima o poate înțelege și includ:

- Activitățile cuprinse în procesul de repatriere;
- Dacă va călători însoțită de escortă;
- Accesul la bani de buzunar sau hrană pe durata transportului;
- Dacă e necesară cazarea victimei pentru o noapte până la punctul final de sosire;
- Detalii despre echipa care va fi prezentă în tranzit/la sosire și care o va prelua;
- Datele de contact ale furnizorului de asistență din țara de origine, numele și numărul de telefon al unei persoane desemnate.

ANITP funcționează ca punct central de notificare a situațiilor transnaționale de trafic de persoane, atât în cazurile de victime cetățeni români identificați pe teritoriul altor state, cât și în cazurile de victime cetățeni străini identificați în România.

Notificarea ANITP are în vedere colaborarea în vederea realizării acțiunilor prevăzute în MNIR pentru repatrierea asistată a victimelor sau monitorizarea implementării acestora.

8.2. Repatrierea victimelor traficului de persoane cetățeni români

Acțiunea 1. Notificarea cazului și schimbul de informații înaintea repatrierii

În momentul deciziei de repatriere, victima se poate afla în contact cu: serviciile specializate de protecție și asistență din țara de destinație, poliția de frontieră, ambasadă sau consulat al României, OIM, alte instituții.

Notificarea deciziei de repatriere se transmite către punctul central de notificare, respectiv ANITP.

În situația în care instituțiile/organizațiile din țara de destinație contactează diferite alte instituții/organizații din România în afară de ANITP, acestea din urmă au obligația de a notifica ANITP.

Dacă instituțiile/organizațiile din țara de destinație contactează un furnizor public sau privat cu servicii specializate pentru victime ale traficului de persoane din România/OIM, în urma notificării ANITP de către acestea, ANITP fie va monitoriza implementarea acțiunilor prevăzute în MNIR pentru repatrierea asistată a victimelor, fie va colabora în vederea realizării acțiunilor, în funcție de situația și nevoile specifice ale victimei.

Schimbul de informații este un proces cu durată variabilă desfășurat în vederea coordonării eficiente a procesului de repatriere voluntară asistată între instituțiile și/sau organizațiile din țara de destinație, care oferă asistență prerenepatriere și cele din țara de origine/reședință, care oferă servicii de asistență în vederea reintegrării.

Schimburile de informații cu privire la victimă și la situația acesteia trebuie să se realizeze cu menținerea confidențialității, în acord cu dreptul persoanei la viața privată, avându-se în vedere obținerea minimumului de informații necesare pentru buna derulare a procesului de repatriere voluntară asistată.

În scopul realizării schimbului de informații se poate utiliza *formularul de referire transnațională*.

Acțiunea 2. Evaluarea nevoilor și a riscurilor

Evaluarea riscurilor și nevoilor privind repatrierea presupune atât evaluarea nevoilor speciale ale victimei, a riscului implicat de transportul/transferul acesteia în țara/locul de origine sau reședință, cât și stabilirea unui plan de management al riscurilor imediate și un plan de acțiuni pentru securizarea transportului transfrontalier al persoanei.

În cazul victimei cetățean român care urmează să fie repatriată din țara de destinație, specialiștii amintiți anterior și specialiștii OIM România vor colabora cu omologii din țara respectivă, contribuind cu informații la evaluarea riscurilor și nevoilor, după notificarea cazului în cadrul MTR.

Pentru victima cetățean român care a fost identificată pe teritoriul altei țări și urmează să fie repatriată, interviul de evaluare a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție se realizează în țara de destinație, iar specialiștii din România își pot aduce contribuția odată cu realizarea *schimbului de informații în cazurile de trafic transnațional, înaintea repatrierii*, motiv pentru care, notificarea cazului către aceștia din urmă trebuie făcută în timp util.

La primirea unei notificări despre victima cetățean român, în vederea documentării cazului înainte de repatriere, se va solicita partenerilor din țara de destinație transmiterea în timp util a informațiilor referitoare la evaluarea riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție a victimei. Odată cu solicitarea transmisă în țara de destinație, cu acordul victimei, vor fi luate măsuri prin intermediul ANITP și a partenerilor de la nivel teritorial (poliția națională de nivel local, DGASPC etc.) pentru evaluarea situației la domiciliul acesteia.

Pentru victimele cetățeni români care sunt în proces de integrare în țara de destinație, dar au nevoie să fie repatriate, pe termen scurt sau mediu, pentru motive legate de situații administrative, judiciare sau medicale (refacerea actelor de identitate, investigații medicale, înfățișări în instanță în procese civile - divorț, custodie sau în procesul penal) se va aplica aceeași măsură de evaluare a nevoilor speciale și riscurilor, victima beneficiind de măsurile MNIR specifice *repatrierii voluntare asistate*, cât și alte măsuri specifice perioadei de ședere în România.

Acțiunea 3. Obținerea documentelor necesare călătoriei

Pentru realizarea transportului legal și în siguranță al victimei se vor obține toate documentele necesare călătoriei:

- Biletele de călătorie;
- Viza/vizele de tranzit dacă sunt necesare;
- Evaluare medicală care să ateste că victima este aptă să călătorească;
- Aceleași documente pentru echipa de însoțire, atunci când situația o impune.

Acțiunea 4: Asistență la plecare și transportul la repatriere în condiții de siguranță

Este acțiunea prin care se organizează și realizează transportul victimei din țara de destinație în România.

Asistența la plecare a victimei din țara de destinație cetățean român va fi acordată conform procedurilor existente în acea țară.

În cazul în care misiunile diplomatice române sunt implicate direct în asigurarea transportului la repatriere, victima va beneficia de:

- însoțire și suport emoțional până la punctul de frontieră;
- informare cu privire la procedura de îmbarcare și/sau alte informații legate de transport: puncte de tranzit, asistență de care beneficiază în tranzit;
- informare cu privire la cine și cum va realiza asistență la sosire.

Înainte de călătorie, victimei îi vor fi înmânate: documentele de călătorie, contactele specialiștilor care o vor prelua la sosire și va fi informată despre cum se va desfășura preluarea și însoțirea ei în locația în care se desfășoară asistența sau la domiciliu.

Dacă persoana nu este aptă să călătorească singură, se pot organiza echipe de însoțire, care să faciliteze transportul victimei în condiții de siguranță până la preluarea acesteia.

Acestea pot fi:

- operaționale (ofițeri de operațiuni OIM, asistenți sociali și psihologi de la DGASPC și ONG), atât în cazul minorilor, cât și în cazul adulților cu vulnerabilitate;
- medicale, atât în cazul minorilor, cât și al adulților care au probleme de sănătate (medici și/sau asistente medicale, la solicitarea specialiștilor din rețeaua de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane);
- de securitate pentru acele victime care pot fi în pericol în timpul călătoriei (forțe de ordine).

Acțiunea 5. Acordarea asistenței la sosire

Asistența la sosire este acțiunea prin care victima beneficiază de preluare de la frontieră, însoțire și suport emoțional imediat după sosirea în România.

Asistența la sosire va fi acordată de către un specialist ANITP sau OIM care va solicita, la nevoie, un al doilea specialist din cadrul furnizorilor publici sau privați de servicii specializate pentru victimele traficului de persoane.

Asistența la sosire va fi realizată întotdeauna cu informarea prealabilă a Poliției de frontieră.

Victima va fi preluată și transportată în condiții sigure, după caz, până la:

- a) centrul furnizorului de servicii de asistență și protecție specializată;
- b) punctul de plecare spre localitatea de domiciliu.

În funcție de riscurile și nevoile evaluate se va avea în vedere asigurarea asistenței imediate - *asistență și protecție în situație de criză*.

În cazul în care victima nu dorește să fie inclusă într-un program de asistență și protecție, echipa prezentă la punctul de sosire/frontieră în România îi va oferi acesteia datele de contact ale CR ANITP din zona de domiciliu și/sau ale furnizorilor publici sau privați cu servicii specializate de protecție și asistență pentru victimele traficului de persoane.

Echipa de specialiști responsabilă cu preluarea victimei va transmite partenerilor din țara de destinație confirmarea cu privire la sosirea victimei în țara de origine și preluarea sa, în condiții de siguranță.

8.2.1 Aspecte specifice repatrierii victimelor minore

În cazul victimei minore care urmează să fie repatriată, notificarea cazului se face atât la ANITP, cât și la ANPDCA, astfel că, în evaluarea riscurilor și nevoilor imediate, sunt implicați specialiști în protecția drepturilor copiilor din cadrul DGASPC-urilor, conform prevederilor legale privind repatrierea minorilor neînsoțiți.

Formularul de notificare privind victima potențială a traficului de persoane/ minori nu se aplică în cazul autorităților/serviciilor specializate de protecție și asistență din țara de destinație, ambasadei sau consulatului României.

Evaluarea riscurilor și a nevoilor imediate are loc conform prevederilor menționate la capitolul 6.3 lit. b).

În cazul în care concluziile evaluărilor realizate de serviciile sociale de la domiciliul familiei minorului constată că familia naturală nu prezintă garanțiile materiale și morale necesare creșterii și îngrijirii acestuia, este propusă de către DGASPC instituirea unei măsuri de protecție speciale, după revenirea minorului în țară. La stabilirea acesteia va fi avută în vedere cu prioritate plasarea copilului în cadrul familiei extinse/ la rude, în condițiile în care aceasta este aptă să asigure protecția și îngrijirea corespunzătoare a acestuia, și nu a fost implicată în situația de trafic sau nu are relații cu persoanele implicate în situația de trafic. Dacă plasamentul la rude nu este posibil, se are în vedere altă formă de protecție de tip familial ori cazare în servicii rezidențiale specializate.

Repatrierea victimelor minore se realizează cu respectarea prevederilor **HG nr. 1443/2004** privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora.

Misiunile diplomatice și oficiile consulare române comunică, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, ANPDCA și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, numele și prenumele copilului, numărul și seria documentului de călătorie, mijlocul de transport, punctul de frontieră prin care urmează să intre în țară, data și ora sosirii la punctul de trecere a frontierei române, precum și datele de identificare ale însoțitorului copilului.

Datele se comunică DGASPC de către ANPDCA. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră comunică datele privitoare la copilul repatriat punctului de frontieră unde urmează să sosească acesta, pentru a facilita accesul reprezentanților autorităților române desemnate în scopul întâmpinării, preluării copilului și însoțirii lui până la domiciliu ori la centrul specializat pentru primirea copiilor neînsoțiți sau victime ale traficului de persoane, aflat în subordinea DGASPC sau aparținând unui furnizor privat de servicii sociale.

DGASPC din județul/sectorul de domiciliu al victimei minore va desemna o persoană care să îl preia de la punctul de intrare/sosire în România și să îl conducă pe acesta la domiciliul său ori la centrul specializat pentru primirea copiilor neînsoțiți sau victime ale traficului din județul în care se află punctul de trecere a frontierei. În cazul în care DGASPC cu competență legală în acest sens se află în imposibilitatea de a întreprinde aceste demersuri, în aceeași zi în care acesta va sosi pe teritoriul național, preluarea copilului de la punctul de trecere a frontierei se va realiza de către DGASPC Sector 2, București, în cazul sosirii acestuia pe Aeroportul Otopeni, sau de către DGASPC din județul în a cărui rază teritorială se află punctul de trecere a frontierei.

8.3 Aspecte specifice repatrierii victimelor cetățeni străini

Repatrierea victimelor cetățeni străini se realizează în situația în care, după obținerea consimțământului persoanei pentru repatriere, s-a hotărât întoarcerea victimei în țara de origine sau de reședință sau în situația în care șederea cetățeanului străin pe teritoriul României nu mai este posibilă.

În momentul deciziei de repatriere, victima se poate afla în contact cu: serviciile specializate de protecție și asistență, ambasadă sau consulat, IGI, OIM, furnizori de servicii de integrare pentru migranți.

Notificarea deciziei de repatriere se transmite către punctul central de notificare din țara de origine sau de reședință/ OIM Biroul în țara de origine sau de reședință.

În cazul victimei cetățean străin, schimbul de informații pre-repatriere presupune:

- identificarea punctului focal național în țara de origine/reședință;
- identificarea organizației/instituției specializate în protecție și asistență în țara de origine/reședință care poate colabora în evaluarea riscurilor și nevoilor speciale înainte de repatriere;
- în cazul în care victima solicită, se mediază relația cu familia din țara de origine/reședință;
- informarea victimei asupra drepturilor și posibilităților de protecție și asistență în țara de origine/reședință;

- consiliere telefonică pre-repatriere, realizată de către un specialist din țara de origine/reședință, atunci când victima solicită acest serviciu;
- stabilirea perioadei optime de organizare a călătoriei.

În această situație, evaluarea riscurilor și nevoilor poate fi realizată și cu sprijinul specialiștilor IGI, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau a Biroului OIM în România.

Biroul OIM în România referă cazul către punctul focal național din țara de origine/reședință sau biroul OIM responsabil cu acea țară.

În cazul victimei cetățean străin, documentația de repatriere a cazului va fi realizată într-o limbă de circulație internațională. Documentele care vor fi transmise punctului focal din țara de origine/reședință sunt următoarele:

- Interviul de identificare;
- Consimțământ informat privind repatrierea;
- Formular de evaluare a riscurilor și a nevoilor de asistență și protecție prevăzut în Anexa nr. 2;
- Planul de management al riscurilor imediate;
- Alte documente coroborative: rapoarte ale poliției, documente medicale etc.

În cazul victimei cetățean străin în România, asistența la plecare va fi acordată de către specialiștii ANITP și/sau OIM, urmându-se aceleași coordonate ca și în cazul victimei cetățean român în țara de destinație.

La nevoie, aceștia pot solicita sprijinul altui specialist de la instituțiile și organizațiile cu care victima se află în contact.

În cazul **victimei minore cetățean străin**, asistența la plecare se va acorda de către un specialist DGASPC sau OIM care, la nevoie, va solicita sprijinul altor specialiști din instituțiile și organizațiile cu care victima se află în contact.

În cazul victimei minore, cetățean străin neînsoțit, aflate pe teritoriul României, repatrierea se poate face în urma unei evaluări prealabile de către autoritățile competente, doar dacă minorul este trimis părinților, atunci când aceștia au fost identificați și nu au reședința pe teritoriul României, membrilor familiei, cu acordul acestora, tutorelui desemnat sau unor centre de primire corespunzătoare în țara de origine/reședință. În situația neidentificării părinților ori a altor membri de familie sau, dacă minorul nu este acceptat în statul de origine, i se acordă dreptul de ședere permanentă pe teritoriul României.

Organizarea primirii victimei traficului de persoane cetățean străin, la punctul de frontieră în țara de origine/reședință se va realiza în acord cu procedurile din țara respectivă.

CAPITOLUL 9 Evaluarea și monitorizarea implementării măsurilor specifice MNIR

MNIR presupune o cooperare formală multidisciplinară și intersectorială între toți participanții implicați, cu roluri exacte, obligații și responsabilități. Instrumente adecvate de monitorizare și evaluare pot permite măsurarea rezultatelor obținute și planificarea viitoarelor strategii și acțiuni, cu scopul de a oferi victimelor traficului de persoane formele adecvate de asistență și protecție.

Monitorizarea MNIR se referă la supravegherea continuă a implementării măsurilor și acțiunilor, identificarea dificultăților și recomandarea nevoilor de îmbunătățire a eficienței și eficacității.

Evaluarea implementării MNIR presupune determinarea, în mod sistematic și obiectiv, a relevanței, eficacității și impactului măsurilor pentru o mai bună identificare și referire a victimelor traficului. Evaluarea permite analiza rezultatelor și poate genera propuneri și decizii cu privire la modificările ulterioare.

Monitorizarea și evaluarea revin punctului central de notificare din cadrul MNIR, respectiv ANITP. ANITP este responsabilă cu centralizarea, analiza și evaluarea informațiilor obținute cu contribuția instituțiilor și organizațiilor responsabile în implementarea măsurilor și acțiunilor MNIR. Monitorizarea măsurilor și acțiunilor se va realiza, în principal, utilizând indicatorii din cadrul SIMEV.

Monitorizarea planurilor individualizate de asistență și protecție respectiv a calității serviciilor de asistență implementate are un caracter permanent, dată fiind dinamica progreselor/stagnărilor victimei în program și este realizată de fiecare furnizor de servicii specializate pentru victime. Activitatea are o dublă finalitate: aprecierea modului în care serviciile furnizate răspund nevoilor pentru care au fost inițiate; operarea de schimbări în planul de intervenție/actualizarea obiectivelor și serviciilor.

Considerații finale

După depășirea perioadei de asistență în situație de criză asistența pentru reintegrare este acordată de către furnizori publici sau privați de servicii sociale cu servicii specializate de protecție și asistență a victimelor traficului de persoane/minori, în colaborare cu:

- furnizori de servicii medicale;
- cabinete/ firme de avocatură;
- inspectorate școlare;
- furnizori de formare profesională;
- furnizori publici sau privați de servicii sociale cu servicii specializate pentru persoane/minori cu dizabilități, adicții (toxicodependente), HIV/SIDA, victime ale violenței domestice;
- servicii publice de ocupare.

În cazul victimei cetățean străin, pe lângă colaboratorii amintiți anterior, vor fi implicate și următoarele structuri, în conformitate cu prevederile Legii nr. 122/2006 privind azilul în România:

- IGI;
- ONG-uri și organizații internaționale cu servicii specializate în integrarea migranților în România;
- Mediatori interculturali, traducători.

Și în România, asistența pentru (re)integrare reprezintă ansamblul de servicii specializate acordate victimelor traficului de persoane/minori, cetățeni români și cu altă cetățenie decât cea română/apatrizi, prin intervenție multidisciplinară a mai multor instituții și organizații specializate în domeniul referirii, protejării și asistării victimelor prin care victimele sunt securizate, pe termen lung, din trei perspective:

- Asigurarea protecției fizice;
- Asigurarea stabilității emoționale;
- Asigurarea stabilității economice.

(Re)Integrarea socială a victimei traficului de persoane presupune consolidarea abilităților de viață independentă, îmbunătățirea funcționării sociale și a bunăstării fizice, emoționale și economice a persoanei, toate acestea determinând eliminarea riscurilor de victimizare secundară.

Parte integrată a suportului de lungă durată acordat victimei traficului de persoane/ minori este și suportul acordat acestora în timpul procedurilor civile și penale, în cazul în care victima decide să participe la procesul penal.

Victimelor traficului de persoane trebuie să li se acorde acces la justiție și tratament echitabil, precum și la exercitarea drepturilor acestora, prin sprijinul autorităților competente și al instituțiilor și organizațiilor care le asistă.

Pentru a avea acces imediat la aceste drepturi, victimele sunt pe deplin informate cu privire la toate opțiunile și procedurile judiciare și sunt asistate de profesioniștii din domeniu în toate etapele MNIR, de la identificare până la faza de punere în executare a hotărârii de acordare a despăgubirilor civile.

Victimele sunt monitorizate după finalizarea procesului, atât timp cât există riscuri de securitate pentru ele și familiile lor și sunt informate cu privire la măsurile de protecție disponibile.

Persoanele care sunt victime ale traficului de persoane intră în categoria de persoane care beneficiază de asigurare socială de sănătate, fără plata contribuției, în condițiile art. 224 alin. (1) literele l) și o) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 154 alin. (1) lit. n) și p) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Fiecare furnizor de servicii specializate dezvoltă instrumente de raportare, evaluare și monitorizare internă a serviciilor oferite, având în vedere atât tipul de servicii, cât și calitatea acestora. Victima/reprezentantul legal este permanent parte activă în evaluarea serviciilor de protecție și asistență. Fiecare furnizor de servicii specializate realizează monitorizare post-intervenție, cel puțin timp de șase luni de la ieșirea victimei din program.